

Pragmatiek

LES 1

BETEKENIS EN BEDOELING

Vandaag

- Introductiespelletje
- Het verschil tussen bedoeling en betekenis
- Ironie

Introductiespelletje

- De ontbijttafel

De vragen

- Kan je misschien het zout aangeven?
- Wil je een raam open zetten?
- Kan je de pot pindakaas voor mij opendraaien?
- Moet je wat drinken?
- Kan je aan de docent vragen of hij/zij ook wat wil drinken?

Betekenis en bedoeling

- Verschil tussen:
 - wat er letterlijk gezegd wordt
 - wat de bedoeling is van de spreker

Letterlijk

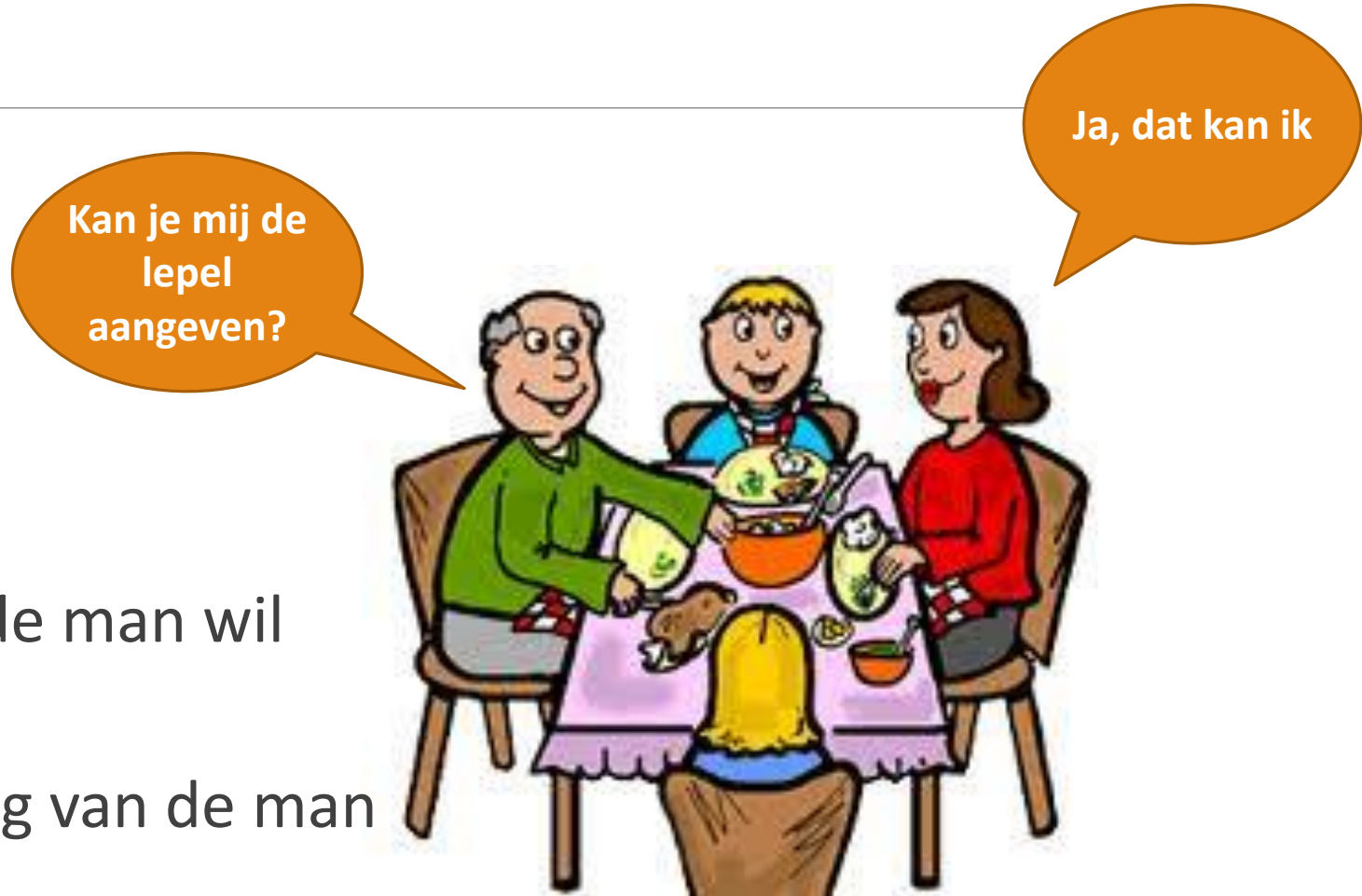
- Wat betekent *letterlijk*?
- Begrijpt Sander de vraag van de leraar goed?
- Wat is het antwoord dat de leraar wil krijgen?

Letterlijk

Indirecte vraag:

- Wat is het antwoord dat de man wil krijgen?
- Begrijpt de vrouw de vraag van de man goed?

Direct

- Hoe kan je de vraag direct stellen?
- Welke vraag zou je zelf stellen, de directe of de indirecte vraag?
- Overleg in tweetallen (2 min)

Ironie

- Wat betekent *ironie*? Overleg in tweetallen (2 min)

Ironie

Van Dale:

iro·nie (de; v)

1 bedekte spot, doordat je het tegenovergestelde zegt van wat je bedoelt

Wel of geen ironie?

<https://www.youtube.com/watch?v=mrKiF2Kxujc>

<https://www.youtube.com/watch?v=D9KigZtu8gE>

- Opdracht (groepjes): hoe kan je ironie herkennen in de voorbeelden?

Hoe kan je ironie herkennen?

- Aan de stem van de spreker kan je vaak horen dat hij/zij het niet meent
- Ironie wordt vaak zo gezegd dat je het niet serieus kan opvatten
- De situatie (bv. lekker weertje als het regent)

Pragmatiek en semantiek

Semantiek: de letterlijke betekenis: geen context

Pragmatiek: de bedoeling van de spreker: met context

Wat hebben we geleerd?

-
-
-

Wat hebben we geleerd?

-
-
-

Dus: de bedoeling van een uitspraak is niet hetzelfde als de letterlijke betekenis van een uitspraak.

- Volgende les: hoe kunnen we elkaar dan toch begrijpen?

Opdracht (huiswerk)

- Zoek nog een voorbeeld op van ironie of een voorbeeld waarin de letterlijke betekenis verschilt van de bedoeling.
- Bereid een kleine presentatie van 1-2 minuten voor (in tweetallen), waarin je jouw voorbeeld uitlegt. Hierbij leg je zowel de letterlijke betekenis als de eigenlijke bedoeling van zin uit.